

Med uspešnimi projekti in hudo birokracijo

Več kot četrta milijarde evrov vredna HE Brežice je gotovo osrednji projekt slovenske energetike v zadnjem času. V regiji Dolenjske in Posavja pa energetika snuje še nekaj drugih za gospodarstvo pomembnih naložb, pri čemer pa je ovira predvsem umeščanje v prostor.

Andreja Lončar

278 milijonov evrov je država namenila za HE Brežice, gre za eno največjih naložb v slovenski energetiki.

RTP Ločna je bila nujno potrebna za nemoteno in zanesljivo napajanje tovarne zdravil Krka in okoliške industrije na širšem območju Novega mesta.

Slovenska energetika je v zadnjem času v uporabo dobila dve pomembni naložbi: prva je hidroelektrarna (HE) Brežice, ki so jo zagnali septembra in je največja od šestih elektrarn v verigi podjetja Hidroelektrarne na spodnji Savi (HESS).

Nekaj dni po odprtju hidroelektrarne je družba SODO v uporabo predala razdelilno transformatorsko postajo (RTP) Ločna v Novem mestu. Čeprav gre za naložbo precej manjše vrednosti - stala je 4,6 milijona evrov -, je nujno potrebna za nemoteno in zanesljivo napajanje tovarne zdravil Krka in okoliške industrije na širšem območju Novega mesta.

Akumulacijski bazen povečuje fleksibilnost hidroelektrarn

Vrednost HE Brežice znaša okrog 278 milijonov evrov. Kot pravijo v HESS, bo povečala mesečno proizvodnjo družbe za več kot 50 odstotkov, pomembno pa je, da bo z novo pridobitvijo veriga lahko proizvedla več vršne energije, torej energije, ki jo omrežje potrebuje ob jutranjih in večernih konicah. S tem se bo izboljšala

kakovost dobave in cena, ki je takrat najugodnejša, pojasnjujejo.

Dodajajo, da lahko brežiški akumulacijski bazen, ki je začel poskusno obratovati v začetku oktobra, zaradi svoje velikosti izravnava pretoke do sosednje Hrvaške ob hkratnem praznjenju zgorajvodnih akumulacij, s čimer se izredno poveča fleksibilnost obratovanja verige hidroelektrarn.

Novomeška zanka za večjo zanesljivost dobav

RTP Ločna je na drugi strani pomembna za novomeško regijo. Nova postaja bo razbremenila obstoječi RTP Bršljin in RTP Gotna vas, pravijo v Elektru Ljubljana, ki s svojim omrežjem pokriva večino območja Dolenjske z Belo Krajino.

Na vprašanje, ali se bo s tem povečala zanesljivost dobav, odgovarjajo, da bo k temu prispevala predvsem sklenitev 110 kV zanke med RTP Bršljin in RTP Gotna vas, ki naj bi bila končana prihodnje leto. K večji kakovosti pa pomembno prispevajo tudi premiki nadzemnih daljnovodov pod zemljo, ki jih Elektro Ljubljana postopoma izvaja že leta. »Na zanesljivost oskrbe v največji meri vpliva prav pokablenost 20-kilovoltnega omrežja, saj se večina izpadov zgodi predvsem zaradi (atmosferskih, vremenskih, ostalih) vplivov na nadzemno omrežje,« pravijo.

Stomilijonska naložba v HE Mokrice se zamika

Ob omenjenih dveh naložbah energetika snuje še nekaj. Podjetje Hidroelektrarne na Spodnji Savi (HESS) nadaljuje s pridobivanjem dovoljenj za šesto in zadnjo v vrsti hidroelektrarn, HE Mokrice. »Trenutno poteka upravni postopek pridobitve okoljevarstvenega soglasja. Na terenu potekajo zgolj monitoringi obstoječega stanja, v tem letu pa načrtujemo tudi dodatna geološka raziskovalna dela na območju jezovne zgradbe,« pravijo v podjetju.

Ministrstvo za infrastrukturo sicer želi, da bi bila gradnja končana leta 2020 zaradi izpolnjevanja zavez Slovenije za doseg 25-odstotnega deleža obnovljivih

Foto: HESS

Nova hidroelektrarna bo po oceni HESS letno zagotovila 200 gigavatnih ur energije in s tem pokrila malo več kot en odstotek letne domače porabe električne energije.

virov v končni bruto uporabi energije. A cilj bo težko dosegljiv, saj HESS začetek pripravljanih del načrtuje spomladi prihodnje leto, izgradnja pa bo trajala okvirno tri leta in pol, torej do konca leta 2021.

Vrednost energetskega dela investicije je ocenjena na približno 100 milijonov evrov z DDV-jem. HESS mora za projekt še izdelati investicijski program, v katerem bodo določeni viri financiranja. »Finančno konstrukcijo nameravamo zapreti z lastnimi sredstvi, z naknadnimi plačili družbenikov ter zadolževanjem,« pravijo v podjetju.

Pet projektov Elektra Ljubljana

Elektro Ljubljana na območju Dolenjske, vključno s področjem Bele krajine, načrtuje štiri večje naložbe v visokonapetostne objekte:

1. Izgradnja prve etape daljnovoda dvosistemskega 110-kilovoltnega daljnovoda Grosuplje – Trebnje: 6 milijonov evrov

Ta 34-kilometrski daljnovod bi zagotovil rezervno napajanje Dolenjske, pravijo v Elektru Ljubljana in dodajajo, da predstavlja paralelno povezavo šibki povezavi med Kočevjem in Novim mestom.

2. Dokončanje podzemnega kablanskega dela daljnovoda dvosistemskega 110-kilovoltnega daljnovoda Bršljin – Gotna vas: 7 milijonov evrov

Več elektrike iz Brežic, manj iz tujine?

Na vprašanje, ali bo zagon HE Brežice zmanjšal uvoz elektrike, v HESS odgovarjajo, da je Slovenija neto uvoznik električne energije. Uvaža jo iz več držav, ki kotirajo na madžarski borzi z električno energijo. Koliko in od kje se uvozi, je odvisno od ponudb na borzi, delež se vsako leto spreminja.

HE Brežice bo letno proizvedla okrog 200 gigavatnih ur in tako v slovenski elektroenergetski sistem prispevala približno en odstotek trenutne letne proizvodnje električne energije v Sloveniji.

»HE Brežice bo zmanjšala letni primanjkljaj uvoza za približno 200 gigavatnih ur, pri čemer je bila lanska poraba električne energije v Sloveniji okoli 13 tisoč gigavatnih ur,« ocenjujejo v podjetju. Ob tem dodajajo, da poraba električne energije v Sloveniji z leti narašča za nekaj odstotkov.

Daljnovod v dolžini 11,8 km gradijo z namenom sklenitve 110-kilovoltne zanke okoli Novega mesta ter za napajanje nove RTP 110/20 kV Ločna. Letos je bila dokončana izgradnja daljnovodnega dela, prihodnje leto pa načrtujejo še izgradnjo kablanskega dela, ki bi pomenil tudi dejansko sklenitev zanke.

»Na zanesljivost oskrbe v največji meri vpliva pokablenost 20-kilovoltnega omrežja, saj se večina izpadov zgodi predvsem zaradi vplivov na nadzemno omrežje,« pravijo v Elektru Ljubljana.

V HESS začetek pripravljanih del za gradnjo HE Mokrice načrtujejo spomladi 2018, izgradnja pa bo trajala okvirno tri leta in pol.

ENERGIJO NARAVE PREVAJAMO V ELEKTRIKO.

VODA + SONCE + JEDRSKA ENERGIJA

Valovanje je izmenjava energije med delci snovi. Gibanje vode, svetloba, toplota so valovanja, trajnostni viri energije, ki omogočajo življenje. V skupini GEN ta valovanja zanesljivo, varno in okolju prijazno spreminjamo v električno energijo, s katero oskrbujemo porabnike.

SKUPINA
www.gen-energija.si

Foto: NEK

NEK v trenutnem krogu naložb v varnost načrtuje izgradnjo pomožne komandne sobe, katere namen je zagotoviti alternativno lokacijo za zaustavitev in ohlajanje elektrarne. Simulator pomožne komandne sobe (na fotografiji) pa je namenjen usposabljanju obratovalnega osebja.

RTP Dobruška vas bo po navedbah Elektra Ljubljana izboljšala oskrbo na območju občin Šentjernej, Škocjan in Šmarješke Toplice.

3. Izgradnja RTP 110/20 kV Ivančna Gorica: 4 milijoni evrov

Na območju Ivančne Gorice so zdaj preseženi dopustni padci napetosti v normalnih in rezervnih obratovalnih stanjih, poleg tega je treba razbremeniti transformacijo v RTP Grosuplje, ki ob izpadih transformatorjev nima več zadostnih zmogljivosti. Gradbeno dovoljenje za objekt je pridobljeno, pričetek izgradnje je načrtovan prihodnje leto, dokončanje pa v letu 2020.

4. Izgradnja RTP 110/20 kV Dobruška vas: 4,4 milijona evrov

RTP Dobruška vas bodo gradili za nemoten razvoj širšega območja Šentjerneja. Postaja bo po navedbah Elektra Ljubljana izboljšala oskrbo na območju

občin Šentjernej, Škocjan in Šmarješke Toplice, kjer večjim odjemalcem danes zaradi preobremenjenosti ne omogočajo več povečave priključne moči. Trenutno pridobivajo gradbeno dovoljenje, pričetek gradnje je načrtovan v letu 2020.

5. Težave z umeščanjem

Sogovorniki ob tem opozarjajo na velike težave z umeščanjem v prostor. Elektro Ljubljana to opaža pri gradnji dvosistemskega 110-kilovoltnega daljnovođa med Kočevjem in Črnomljem. Naložba, ocenjena na 14 milijonov evrov, se nahaja v fazi umeščanja v prostor. Predstavniki občine in civilna iniciativa nasprotujejo vsakršni umestitvi daljnovođa kot nadzemnega voda v prostor, pravijo.

Eles se s tem sooča pri načrtovanju obnove 110-kilovoltnega daljnovođa med Brestanico in Hudim, ki je večja načrtovana naložba na Dolenjskem. »Zaradi težav pri prehodu daljnovođa preko območja Bele Cerkve in nasprotovanja tamkajšnje civilne iniciative, smo na novo začeli postopek umeščanja v prostor, kar pomeni izdelavo in sprejem Državnega prostorskega načrta. Smo na samem začetku tega postopka,« pravijo in dodajajo, da v zadnjih letih na področju umeščanja v prostor zadeve potekajo zelo počasi, zato ne pričakujejo, da bi lahko začeli graditi pred letom 2023.

Tudi v HESS to vidijo kot ključno težavo pri investicijah. S pobudo za HE Mokrice so, kot pravijo, začeli že leta 2007, pa postopki še tečejo. »Po našem mnenju je poleg velikega števila soglasodajalcev in iskanja konsenza z njimi ključen problem tudi ponavljanje soglasij v različnih fazah procesa, saj isti soglasodajalec daje soglasje tudi do štirikrat,« menijo. gg

